

UNIVERSITĀTES AVĪZE

LATVIJAS UNIVERSITĀTES IZDEVUMS

Iznāk kopš 1989. gada 7. septembra

Nr. 34

1990. GADA 24. MAIJA

Maksā 2 kap.

APSVEICAM!

VAI TIKAI 25?

Svešvalodu fakultāte kā suverēna struktūrvienība izveidojās tikai 1965. gadā, bet svešvalodu studijām Universitātē veltīja pienācīgu vietu jau kopš tās dibināšanas — 1919. gada. Izauga jauns spēcīgs dzinums no krietni sakoplojuša Vēstures un Filoloģijas fakultātes koka. Kad pirms 25 gadiem mūs «izrakstīja no vecāku pases», tas notika ar toreizējā Vēstures un Filoloģijas fakultātes dekāna Alberta Varslavāna svētību.

Par jaunās fakultātes pirmo dekānu kļuva docente Imanta Celmauga (1965. g. — 1972. g.). Vēlāk fakultātes darbu vadīja T. Golovina, J. Raškevičs, V. Glāznieks un A. Bankavs, pašlaik — docents E. Ošiņš.

Sajos gados sagatavoti ap 5000 skolotāju, tulkotāju, redaktoru, korektoru, gidu, citu kultūras darbinieku.

Mācību un zinātnisko darbu vada sešas katedras. Fakultātē strādā divi zinātņu doktori un ap 70% zinātņu kandidāti. Daudzi docētāji savu kvalifikāciju paugstina ārzemēs: VDR, VFR, ASV, Lielbritānijā, Francijā. Zinātniskajā darbā fakultātes kolektīvs ieņem cienīgu vietu gan mūsu valstī, gan aiz tās robežām. Docētāji piedalās daudzās starptautiskajās konferencēs, pieaug publikāciju skaits par aktuāliem literatūrzinātnes, metodikas un valodniecības jautājumiem. Plaši pazīstamas docētāju sastādītas mācību grāmatas, vārdnīcas, tulkotā literatūra. Fakultāte pakāpeniski kļūst par sastādāmās valodniecības pētniecības centru republikā. Tuvākajos gados šis pētījumu virziens būs viens no galvenajiem un lielu uzmanību tas plevērsīs arī Baltijas reģiona valodām.

Daudzās starptautiskajās konferencēs Universitāti godam reprezentē mūsu orientālisti (austriemvalodu mācīšana nav pamatuzdevums, bet fakultātes specifika tas ir vistuvāk). Indologa V. Ivbuļa pētījums par Rabīndrānāta Tagores daiļradi ir viens no augstākajiem sasniegumiem tagoroloģijā pasaulē.

25 pastāvēšanas gados fakultāti bieži cildināja ne tikai par studentu labajām sekmēm SZB, bet arī par ievērojamiem sasniegumiem mākslinieciskajā pašdarbībā. Ir bijuši un ir daudz apdāvinātu studentu kurl muzicē,

komponē dziesmas vokāliem ansambļiem, diriģē, dzied, dejo un darbojas studentu teātrī. Ar labākām uzvedumiem pašdarbnieki ir uzstājušies televīzijā un citu republiku augstskolās.

Pie fakultātes darbojas tā saucamā mazā universitāte jeb neklātenes skola, kurā darbojas ap 900 republikas skolu labākie svešvalodu pratēji. Gada laikā skolēni veic četrus testus, viņu veikumu studentu zinātniskās biedrības dalībnieki apkopo referātos un diplomdarbos.

Skriet, ka paveiktā ziņā esam daudz vecāki par 25 gadiem, bet ar katru gadu jūtamies jaunāki.

JEĻENA NAGLE

* Mežu stādīšanas svētkos. Priekšplānā profesors V. Ivbulis un fakultātes dekāns E. Ošiņš.

ANDREJA BANKAVA foto

CITAS AUGSTSKOLAS

RE, KĀ ŠIE!

Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas rektorāts apspriedis un pieņēmis nolikumu par kārtību, kādā jāiekasē un jāizlieto no studentiem saņemtās naudas summas par savlaicīgi, bez attaisnojošiem iemesliem, nepaveiktiem mācību darbiem. Nolikumā paredzēts, ka students iemaksā LLA kasē par šādiem savlaicīgi nenokārtotiem darbiem sekojošas summas:

- * praktiskais darbs (1 stunda) — 5 rbj;
- * laboratorijas darbs (1 stunda) — 5 rbj;
- * kontroldarbs (1 darbs) — 2 rbj;
- * kursa projekts, kursa darbs (1 darbs) — 5 rbj;

- * prakses atskaite (1 atskaite) — 3 rbj;
- * ieskaite (1 ieskaite) — 6 rbj;
- * eksāmens (1 eksāmens) — 10 rbj;

Students pretī saņem kvīti, ko parādu kārtojot, uzrāda pasniegšanai. Iegūtie naudas līdzekļi tiek ieskaitīti fakultāšu fondā.

Projekts izsaucis rezonansi pasniegēju un studentu vidū. Dekāns V. Klānsens, piemēram, saka: «Reiz ikvienam būs jāstrādā pamatīgi un precīzi. Tiem, kuri paredz meklēt vieglākos ceļus, kā līdz šim iesakām — pārtraukt studijas.»
Mežsaimniecības specialitātes

III kurss savukārt stelgšus organizējis studentu aptauju, kvalificējot administrācijas lēmumu kā «necilvēcīgu soli pret jau tā sociāli maznodrošinātu sabiedrības slāni — studentiem». Triju dienu laikā aicinājumu atbalstījuši 1512 visu LLA fakultāšu studenti. Nolikumu apspriedis LLA Padomē 25. maijā.

Jelgavniekus iztaujāja AIVARS JANSONS

LU Mācību daļas vadītājs D. KĻAVIŅS komentē tā:

«Šādu kārtību, vienojoties ar studentiem, varētu levīst, ja studentu stipendijas apmērs atbilstu iztikas minimumam. Pašreiz tas nepārsniedz vienu trešdaļu no šīs summas.»

«Spriestspēju kritikai» — 200

Tieši Latvija ir tā vieta, kur dienas gaismu ieraudzīja vācu klasiskās filozofijas pārstāvja Imanuela Kanta trīs galveno darbu pirmie izdevumi.

No Kēnigsbergas Rīgā ienākušais Johans Fridrihs Hartknohs 1781. gadā izdod «Tīrā prāta kritiku», 1788. gadā — «Praktiskā prāta kritiku» un 1790. gadā — «Spriestspēju kritiku», kurai šogad atzīmējam 200 gadu jubileju.

Sajā sakarā pirmsdien Mazaajā aulā notika ZA Filozofijas un tiesību institūta rīkotā konference «Teleoloģija un estētika», kurā tika nolasīti referāti par Imanuelu Kantu un viņa darbu «Spriestspēju kritika». Konferencē piedalījās Kanta speciālisti filozofi no Latvijas, Igaunijas un Padomju Savienības.

Šis Kanta darbs balstās uz savdabīgu sintēzi. Tajā apvienots viņa filozofiskais plāns — ko cilvēks var zināt, kā viņam jārikojas un uz ko viņš var cerēt — ar dabas mērķtiecības pamatojumu un paša cilvēka estētisko attieksmi pret pasauli. Radošā darbā būtība ir spēle. Māksla — tā ir brīva formu rotaļa. Cilvēki mākslu saprot bez jēdzieniem, bet ar tēlu palīdzību. Lai mākslas darbs patiktu, nav jābūt īpašai interesei par to. Tieši tur parādās gaumes likumi un jaunas estētiskās normas. «Spriestspēju kritika» Kants atklāj un pamato vispārcilvēciskās estētiskās vērtības.

Jāatzīmē, ka J. F. Hartknohs par Kanta darbu izdošanu tika izsūtīts uz Sibīriju, jo Latvijas teritorija tolaik atradās Krievijas impērijas sastāvā. Katrīnas II politikā, kas bija naidīgi noskaņota pret Lielo franču revolūciju, valdīja uzskats, ka Kanta idejas šai revolūcijai ir simpatizējošas. Taču pēc atgriešanās no izsūtījuma J. F. Hartknohs Kanta darbu izdošanu šeit Rīgā turpināja.

JOLANTA APINE

MOTĪVS VIENS — NEATKARĪBA

Notikusi Universitātes Politiskās ekonomijas katedras organizētā studentu zinātniskā konference. Šoreiz tās tēma «Ekonomikas patstāvības problēmas».

Jau otro gadu studentu konference tiek rīkota starptautiskā mērogā, aicinot piedalīties viesus arī no citām augstskolām, t. i., tām, kas ārpus Latvijas. Daļa pieņemto viesu neatkarība. Vai tas būtu izskaidrojams ar mūsu parlamenta pieņemto Deklarāciju?

Konferences dalībnieku nolasīto referātu tematika bija visai plaša, taču tās galvenais motīvs viens — neatkarība. Latvijas Universitātes studenti Līga Ozola un Eduards Virko viesiem atklāja ne vienu vien līdz šim nezināmu faktu, jo stāstīja abi par Latvijas vēsturi, tās dažādiem aspektiem. Visvairāk jautājumu, bieži vien jau apgalvojumu formā, izsauca Viļņas universitātes studenta Raimonda Skleņa referāts par citu valstu pieredzes izmantošanu Lietuvas ekonomiskajā reformā. Skriet, ka Raimondam nācās atbildēt ne tikai savā, bet pat visas Lietuvas tautas un valdības vārdā. Visai savdabīgs skatījums uz ekonomiskās patstāvības problēmām bija leņingradieša Viktora Nīkonoņa referātā. Taču atbildēs uz jautājumiem nereti izskanēja ierastais, pamācošais tonis. Tiesa, jāatzīmē abu leņingradiešu patiesā interese un iz-

ziņas kāre par notikumiem Baltijā un — arī sava viedokļa korigēšana.

Visaktīvāk diskusijās iesaistījās un referātā PSRS valdības oficiālo nostāju puda S. Birjuzova Augstākās kara politiskās skolas kursanti. No šīs skolas pārstāvjiem mums visiem derētu pamācīties aktīvo nostāju diskusijā un sava viedokļa aizstāvēšanas prasmi. Vēl piebilde — birjuzovieši šoreiz ieradās civildrēbēs, bija uzsvērti pieklājīgi un neformālos apstākļos izteica visai vaļiņus uzskatus. Daļa uzstāšanās konferencē bija veltītas konkrētām ekonomiskās reformas problēmām, arī jaunas ekonomiskās domāšanas un tātad — izglītības problēmām. Te atzīmējami Rīgas Tehniskās universitātes un lietuviešu studentu referāti.

Kopumā konferenci varētu vērtēt kā nelielu ieguldījumu studentu pašizteikšanās un ekonomiskās izglītības veidošanā. Glaimojošs ir lietuvieša R. Skleņa teiktā: «Vajadzēs mums arī ko līdzīgu sarīkot. Dažādi viedokļi, veselīga diskusija — tas taču ir tik svētīgi!»

BAIBA ŠAVRINA

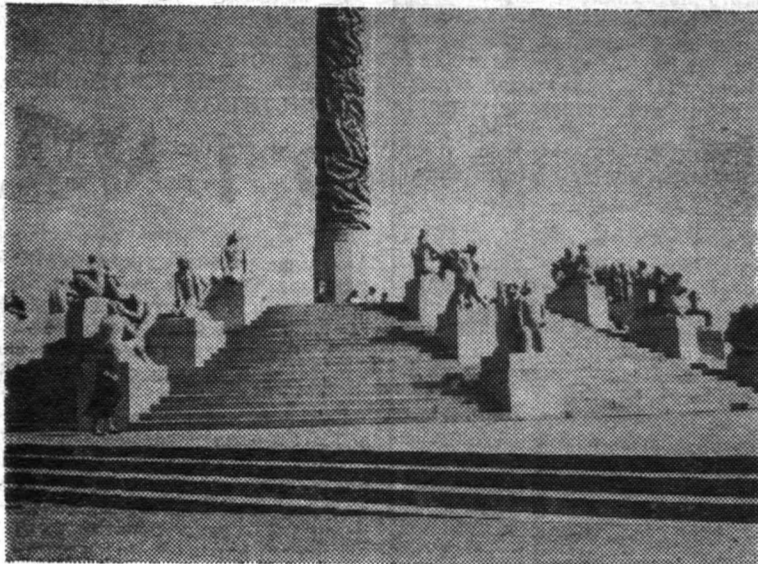
NORVĒGIJA UN MĒS

* Svalgu zivju loms.

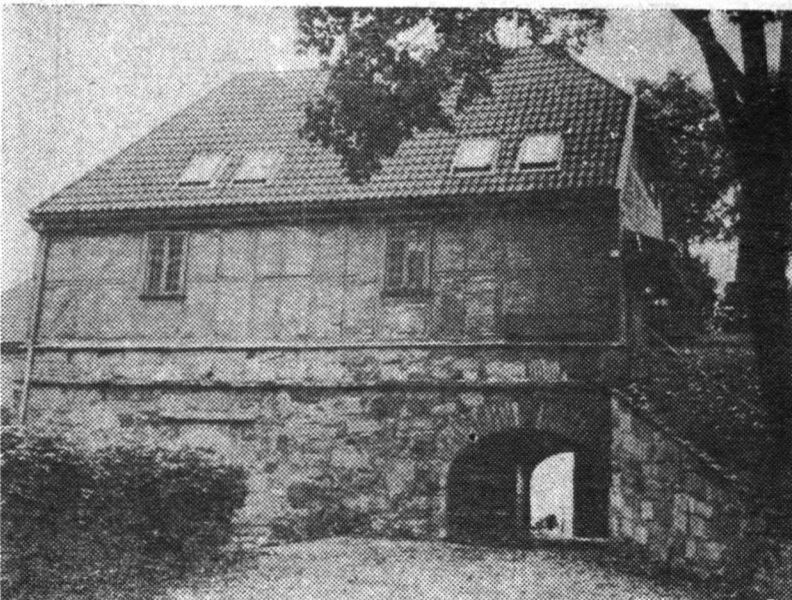
* Oslo ielā.

* Skulptūru kalns.

LU prorektors zinātniskajā darbā, profesors Rihards Kondratovičs līdz ar darbinieku grupu viesojās Oslo universitatē. Panākta vienošanās par turpmāko sadarbību. Noteikta Norvēģijas galvaspilsētas universitātes rektora vizīte pie mums šā gada septembrī. Šodien publicējam fotomirkļus no šīs draudzīgās zemes un mūsu delegācijas tajā.

AIVARS JANSONS

* Pretošanās kustības muzejs.

* Tirdzniecība ar zverādām.

STUDENTA PĀRDOMAS

Kas tad īsti ir LJSK?

Tieši šo jautājumu es sev uzdevu pēc nesen «Universitātes Avīzē» publicētā raksta «Varbūt kaut ko nodibināsim?» izlasīšanas. Raksta autores skeptiskās attieksmes mudināts, nolēmu noskaidrot kaut ko konkrētāku par Latvijas Jaunatnes Sarkanā Krusta, proti, ko šī organizācija reāli veiks saistībā ar jaunatni. Sarunā ar vienu no kustības iniciatoriem, Medicīnas Akadēmijas studentu Dzintaru Kaufmani, atklājās dažas neprecizitātes, kas ieviesušās augšminētajā rakstā, respektīvi, LJSK nav savas dibināšanas konferences gaidās, jo ir jau atjaunots analogiski divdesmito gadu paraugam. Vēl — tas ir Jaunatnes Sarkanais Krusts un nodarbošies ar žēlsirdības kustību tieši jauniešu vidū (garīgu vai fizisku invalīdu — bet vēl aizvien personību atgriešanu normālā dzīvē). Jo jaunība — lai val kāds ir tās nesējs — jānodzīvo ar pilnu jaudu. Tuvākā darbība pagaidām gan vēl būs saistīta tikai ar organizācijas struktūras nostiprināšanu. Obligāts priekšnosacījums būtu LJSK skaitliskā sastāva kuplīnāšana, kas pašlaik ir vienīgais šķērslis aktīva darba uzsākšanai. Manuprāt, LJSK ir nopietna un nozīmīga organizācija, kas būtu pelnījusi mūsu — studentu atbalstu ne tikai ar vārdiem, bet arī ar darbiem, jo grūti prognozēt, kas rīt notiks ar mums pašiem — mani... Tevi?...

IVO GOLDMANIS

SPORTS

Es esmu vēl dzīvs!

Skat, ir pienākusi reize, lai atkal avīzes slejās jums, cienījamie studenti, apliecinātu, ka LU rokasbumbas spēle vēl ir dzīva.

Pēc diezgan neveiksmīgām spēlēm republikas čempionātā treneris Mārtiņš CIRULIS puišiem pavēstīja «prieka» ziņu, ka LU atteikusies finansēt sporta veidu, kas ir nonācis krīzes stāvoklī. Tā, lūk, LU rokasbumbas izlase atrodas hamletiska jautājuma priekšā. Atrisinājums gaidāms maija mēneša beigās, kad LU vīriešu izlase satiksies spēļu sērijā ar B grupas otrās vietas ieguvēju.

LU vīriešu rokasbumbas izlase pašreiz trenējas un spēlē: Ainārs BARBEJS, Andis VEIDE, Juris MOROZOVS (Juridiskā fak.), Agris BOZE, Hermanis NIKIFOROVS (Ekonomikas fak.), Edmunds BERGMANIS, Linards POCS (Pedagoģiskā fak.), Uldis DZERVE, Guntis LEMANIS, Ivars STRAZDIŅŠ, Jānis PIŅĶIS, Dīdžis OTTE (Fizikas un matemātikas fak.), Valērijs KUDRĀVCEVS (Ķīmijas fak.), Aigars PUKA (Vadības un ekonomiskās informātikas fak.), Raimons ROZENSTEINS, Arturs ANUCINS, Andrejs LAZDIŅŠ, Pēteris TERVITS. Brižiem komandai palīgā atnāk Normunds MALINOVSKIS (Ģeogrāfijas fak.), Andrejs BERCĀNS (Ekonomikas fak.), Raģimāitis STIPINAS (Juridiskā fak.).

Neskatoties uz to, ka republikas mačos Universitātes vīriešu izlasei neveicās, tā nevarētu sudzēties par panākumu trūkumu

studentu mačos. Šogad mūsu puiši republikas augstskolu starpā ierindojās 2. vietā, garām aizot tikai RTU studentus, kuru rindās ir daudzi meistarlīmeņa spēlētāji.

Turnīrā «DRAUDZIBA», kurš šogad notika Viļņā, LU puiši parasti gūst labus rezultātus. Tieši šajās sacensībās viņi sasniedz labāko sportisko formu. Pieveikti tika Gomejas universitātes un Viļņas universitātes spēlētāji, bet zaudēts Tartu universitātes sportistiem, kā rezultātā — otrā vieta šajā nu jau starptautiskajā turnīrā.

Bet kā klājas rokasbumbai LU fakultātes — to visi interesenti varēja ziņkāres apmierināšanai redzēt pēdējā mēneša laikā ASK sporta zālē, kur notika LU sacensības rokasbumbā vīriešiem. Čempionātā spēlēt pieteicās Ķīmijas fak., Ģeogrāfijas fak., Pedagoģijas fak., Vadības un Ekonomiskās informātikas fak., Vēstures un filozofijas fak., kā arī pasniedzēju komanda, kurā veiksmīgi spēlēja J. Melnbārdis, U. Bērziņš, B. Bušvehters, U. Rogulis, A. Markots, M. Cīrulis, G. Gailītis, J. Percs, A. Grīnbergs, A. Anučins, M. Bergmanis.

Par 3—4 vietu Juridiskā fak. un Vadības un ekonomiskās informātikas fak., par 1.—2. vietu — Fizikas un matemātikas fak. un pasniedzēju komanda.

Vēl dažus vārdus par katru komandu atsevišķi.

Ķīmijas fakultātes komandas absolūtais līderis bija V. Kudrjavevs, kas guva lielāko skaitu vārtu. Varēja vēl vairāk, ja tikai biedri būtu labāk asistējuši. Līderim, vienam visu laiku plosoties laukumā, enerģija nebūt nepaliek neizmējama.

Pedagoģijas fakultātes koman-

da, kuras rindās bija daudz labu spēlētāju, tomēr neguva īpašus rezultātus, jo neizvēlējās pareizo taktiku un nepareizi izvietoja spēlētājus laukumā. Un vēl — bez tīri cilvēciska azarta amatliedriem uzvaras rokā vis nedodas.

Ekonomikas fakultātes komanda līdzinājās ķīmiķu komandai, tikai ekonomistu līderis pamanījās gūt vairāk vārtu.

Ģeogrāfijas fakultātes komandas spēlētāji maz spēja pieskaņoties savam snaiķerim N. Maļinovskim, kurš tika atzīts par labāko spēlētāju. Tā kā vajadzēja samierināties ar piekto vietu.

Juridiskās fakultātes komanda šokēja skatītājus ar savu ļoti ēlolo spēli. Galvenais vaininieks bija vārtsargs A. Eglītis, kurš vārtus «sargāja» totāli neveiksmīgi. Komanda tomēr ir labi sportisti, kā to apliecināja «Lielās Balvas» zibesturnīrs.

Vadības un ekonomiskās informātikas fakultātes komanda bija lielākā čempionāta sensācija. Neviens pat neparedzēja, ka tā iegūs godpilno trešo vietu.

Pasniedzēju komanda — nu tas bija čempionāta jaunums. Savā laikā aizstāvējuši Universitātes godu izlases līmeni, tagad vēl ir spēlētgrīboši un, kā izrādījās, pat spēlētvaroši. Labākā spēlētāja balva tika M. Cīrulim, kurš ir šīs komandas izveidošanas galvenais iniciators.

Fizikas un matemātikas fakultātes komanda šajā čempionātā turējās stabili — bez neviena zaudējuma un godam izcīnīja augstāko medaļu.

Ar patiesu cieņu pret visiem rokasbumbas cienītājiem vēl dzīvais spēlētājs

GUNTIS LEMANIS

Redaktors AIVARS JANSONS

Iespiests Latvijas Izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības RA «Poligrāfists» 4. cehā Rīgā, Akas ielā 5/7. Tirāža 1500 eks., augstspiede. Redakcijas adrese: pasta indekss 226098, Raiņa bulv. 19, 121. iet., 3. stāvā, tālr. 222944.

«Universitātes avīze» («Университетская газета»), издание Латвийского университета. На латышском и русском языках. Адрес редакции: 226098, г. Рига, бульв. Райниса, 19, 3 этаж, комната 121. Телефон 222944.